

# Occupational Safety

## סיכום חציון לשנת 2021: המגמה – הגברת האכיפה



בימים האחרונים פרסם משרד העבודה והרווחה דוח חצי שנתי הסוקר את פעילות האכיפה והפיקוח של מנהל הבטיחות במשרד העבודה. מדוח זה עולה, כי מגמת העלייה בפיקוח ואכיפה על עבירות בטיחות בענפי הבנייה שהחלה בשנת 2020, המשיכה ואף התחזקה במחצית הראשונה של שנת 2021.

מנתוני הדוח עולה, כי מספר ההרוגים בתאונות העבודה בענף הבנייה במחצית השנה הראשונה של 2021 ירד ב-25% ביחס לשנת 2020 וב-48% ביחס לשנת 2019. בנוסף, חלה ירידה במספר הצווים להפסקת עבודה ביחס לכמות ביקורי המפקחים. בעוד שבחצי הראשון של שנת 2020, 26% מביקורי המפקחים הסתיימו בצו הפסקת עבודה, בפרק הזמן הזה בשנת 2021 רק 16% מביקורי המפקחים הסתיימו בדרך זו.

לשיטת משרד העבודה והרווחה, מגמת העלייה בפיקוח מתבטאת, בין היתר, במספר הביקורים של מפקחים באתרי בנייה ובצורות אכיפה חדשניות (כגון הטסת רחפנים מעל אתרי הבנייה), וכן בשימוש במקורות מודיעין ושיתוף פעולה עם גורמי אכיפה נוספים – משטרת ישראל, משרדי ממשלה ורשויות מקומיות.

מגמת העלייה באכיפה מתבטאת בהחמרה במיצוי ההליכים – הן הפליליים והן המנהליים. כך, בעוד שבכל שנת 2020 התקיימו עשרה הליכי שימוע לקבלנים, כבר במחצית השנה הראשונה של 2021 לבדה התקיימו שבעה הליכי שימוע; בנוסף, מתחילת השנה נערכו 6053 ביקורי פיקוח באתרי בנייה, מתוכם הוטלו 2210 צווי בטיחות (מתוכם 1018 צווי סגירה לאתרים); מתחילת השנה הוטלו 490 עיצומים וכן הוגשו שלושה כתבי אישום.

עם זאת, מדוח מנהל הבטיחות של עמותת "קו לעובד", אשר פורסם גם הוא בימים האחרונים, עולה כי נצפתה עלייה של 57% במספר נפגעי תאונות העבודה ברמה הבינונית במחצית הראשונה של שנת 2021 ביחס לתקופה דומה בשנת 2020. בנוסף מצביע הדוח על כך שלמרות קיומם של שימועים בגין עבירות בטיחות, לא מעט חברות ממשיכות לבצע הפרות ולקבל צווי בטיחות בגין.

בעקבות הדוח, קוראים "בפורום למניעת תאונות עבודה" לעבות את מערך הפיקוח במפקחים נוספים ולהקים יחידת תביעות עצמאיות בתוך מנהל הבטיחות לעבודה שכל מטרתה תהיה הגשת כתבי אישום כנגד עברייני בטיחות ובכך ליצור הרתעה אישית כנגד העבריינים.

בהקשרים אלו נציין, כי לראשונה בתולדות המדינה, התאגדו גופים מובילים בתחום הבנייה והתעסוקה (בין היתר – המוסד לבטיחות ולגיהות, התאחדות הקבלנים בוני הארץ, צומת ועוד) למטרה משותפת – הגברת הבטיחות בענף הבנייה וביום 7.7.2021, יתקיים "היום הלאומי לבטיחות בבנייה" להגברת מודעות לשותפות ואחריות אישית בתאונות עבודה.

מכל האמור לעיל אנו למדים כי מגמת הגברת האכיפה והחמרת הענישה בתחום הבטיחות בעבודה אינה בת חלוף והיא עתידה להתרחב הן ברמת הפיקוח והן ברמת הענישה. מעגל האחריות בתחום הבטיחות בעבודה עתיד אף הוא להתרחב, גם באופן של חקיקה בתחום, כך שימשיך לכסות בין היתר את התאגיד ומנהליו, אשר מוצאים עצמם מואשמים בעבירות פליליות ובהפרות מנהליות, וחשופים לעונשי מאסר וקנסות משמעותיים, וזאת גם אם העבירה או ההפרה לא בוצעה על ידם באופן ישיר.

לטעמנו, יכולת ההתמודדות של תאגידיים עם החמרת האכיפה היא לנקוט מראש באמצעים כדי לנסות ולצמצם את החשיפה לאחריות פלילית או מנהלית, ביניהם בניית תכנית אכיפה פנימית בתחום הבטיחות בעבודה. תכנית אכיפה אפקטיבית ויעילה כאמור עשויה במקרים המתאימים לצמצם את החשיפה לתאגיד ולנושאי המשרה, הן בהיבטים הפליליים והן בהיבטים המנהליים.

נשמח לעמוד לשירותכם בכל שאלה,



הילה שמעון  
שותפה

[hilas@gornitzky.com](mailto:hilas@gornitzky.com)



ארז הראל  
שותף

[harel@gornitzky.com](mailto:harel@gornitzky.com)

גורניצקי